

Monitoring konfliktów społecznych - informacje za 2022 r. - w zestawieniu z danymi za rok 2021

W Departamencie Dialogu i Partnerstwa Społecznego, w Wydziale Rokowań Zbiorowych, prowadzony jest także stały monitoring konfliktów społecznych. Nie chodzi jednak o ogół konfliktów społecznych - nie monitoruje się np. obywatelskich protestów społecznych, protestów o charakterze politycznym, a jedynie te konflikty, które dotyczą sfery gospodarki i pracy, oraz szerzej rozumianej relacji pracodawca-pracownik. Monitoruje się także akcje protestacyjne organizowane przez centrale związków zawodowych czy branżowe związki zawodowe; w tego typu wystąpieniach mamy do czynienia z żądaniami kierowanymi bezpośrednio do Rządu RP, które najczęściej dotyczą przeprowadzenia zmian w systemowym funkcjonowaniu określonego obszaru społeczno-gospodarczego, które miałyby bezpośredni wpływ na ukształtowanie warunków pracy i płacy konkretnej grupy zawodowej.

Można zatem uznać, że prowadzony w departamencie monitoring dotyczy takich konfliktów społecznych, których stroną jest związek zawodowy (kilka związków zawodowych, wspólne ich reprezentacja, federacje czy konfederacje związków zawodowych, powołane komitety protestacyjno-strajkowe), bądź pracownicy niezrzeszeni organizujący się *ad hoc* w celu obrony swoich interesów przed pracodawcą, bądź pracownicy, których w tej obronie reprezentuje jakiś związek zawodowy lub związek ten udziela pracownikom określonego rodzaju wsparcia.¹

Odnutowywane na bieżąco informacje o trwających i(lub) zapowiadanych protestach i strajkach gromadzone są w zestawieniu tabelarycznym i udostępniane w serwisie internetowym Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pod adresem: <https://www.gov.pl/web/dialog/monitoring-konfliktow-spoecznych>.

Każdy konflikt opisywany jest na podstawie doniesienia medialnego, z podaniem źródła informacji i linkiem bezpośrednio do tego źródła. Ujęty w zestawieniu konflikt opisany jest przede wszystkim co do swej istoty, tzn. tła - każdorazowo z określeniem przedmiotu protestu czy postulowanego przez stronę pracowniczą stanu pożądanego. Podaje się także informacje dotyczące zaangażowanych w dany konflikt stron, branży, w której działa pracodawca, umiejscowienia terytorialnego konfliktu i jego zasięgu, wreszcie - aktualnego stanu tego konfliktu. Każdej informacji o sytuacji konfliktowej - zaistniałej czy zapowiedzianej, ale też spodziewanej lub uznanej za prawdopodobną - towarzyszy próba określenia kierunku rozwoju konfliktu, w tym przewidywanych form, jakie może przyjąć protest. Każdy konflikt o nieincydentalnym charakterze, co do którego można antycypować przebieg rozwojowy, jest monitorowany.

¹ Chodzi nie tylko o etatowych pracowników, ale też o osoby zatrudnione atypowo, czyli wykonujące pracę w oparciu o inne niż umowa o pracę podstawy prawne (tzw. zatrudnienie niepracownicze).

Przegląd internetowych zasobów treści w poszukiwaniu informacji o konfliktach społecznych przeprowadzany jest regularnie. Uważnie śledzone są serwisy informacyjne, cyfrowe wydania prasy regionalnej, serwisy branżowe, komunikaty związków zawodowych zamieszczane w ich oficjalnych witrynach internetowych - strony główne central związkowych, (pod)strony branżowych organizacji członkowskich czy struktur regionalnych, ich media społecznościowe.

Prowadzony w ten sposób monitoring konfliktów społecznych jest próbą utworzenia obrazu konfliktów społecznych (protestów, strajków), które w danym roku kalendarzowym zaistniały medialnie; informacje o nich prezentowane są w ujęciu jednostki czasu, jakim jest miesiąc.

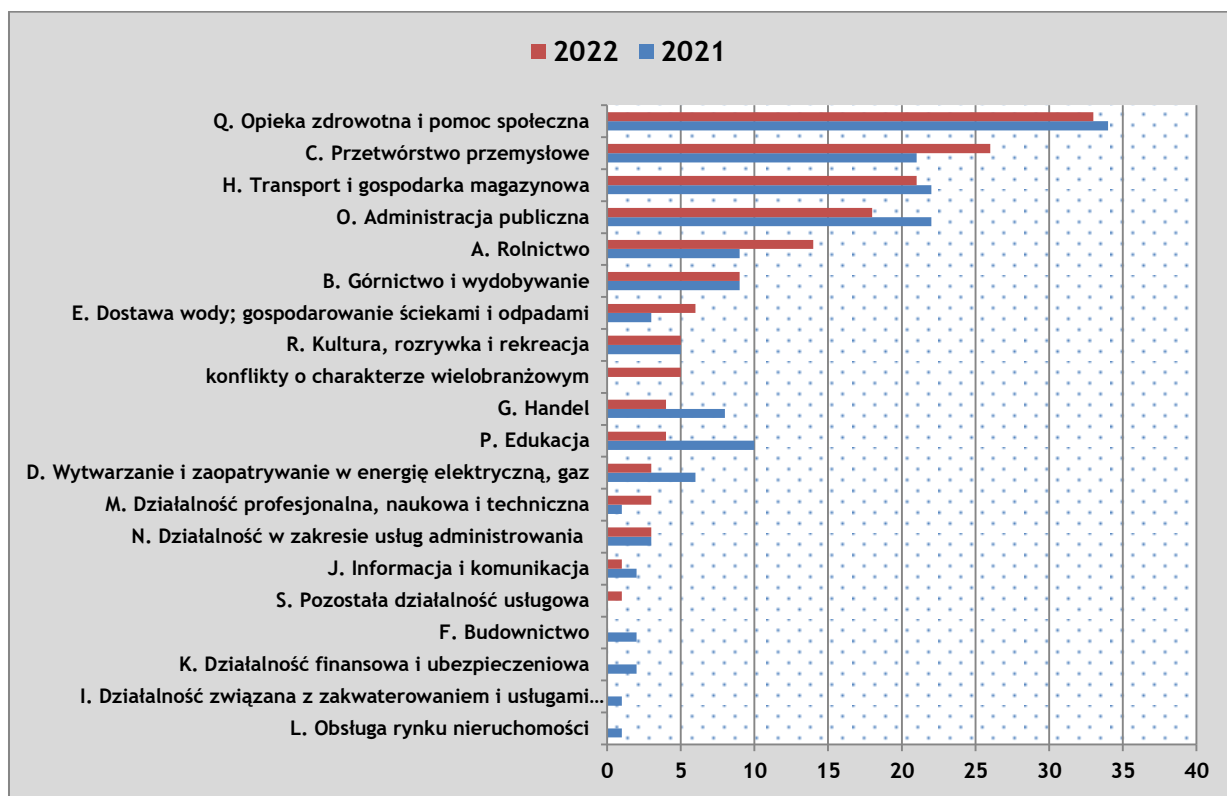
Poniższa próba charakterystyki opisanego wyżej typu konfliktów społecznych dotyczy tych spośród nich, których zaistnienie w 2022 udało się odnotować. Dokonano przy tym porównania z konfliktami zanotowanymi w 2021 r. Z pewnością konfliktów tego typu toczyło się więcej. Poniższa charakterystyka odnosi się zatem do fragmentu rzeczywistości, którą udało się zaobserwować.

Zamieszczone poniżej tabele i wykresy stanowią opracowanie własne Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego.

**Liczba zaobserwowanych w 2022 roku konfliktów społecznych
wg podziału na sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej (PKD)**

PODZIAŁ GOSPODARKI NA SEKCJE PKD	LICZBA ZAOBSERWOWANYCH KONFLIKTÓW	
	2021	2022
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9	▲ 14
B. Górnictwo i wydobywanie	9	=9
C. Przetwórstwo przemysłowe	21	▲ 26
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	▼ 3
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	▲ 6
F. Budownictwo	2	▼ 0
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8	▼ 4
H. Transport i gospodarka magazynowa	22	▼ 21
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	▼ 0
J. Informacja i komunikacja	2	▼ 1
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2	▼ 0
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	▼ 0
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	▲ 3
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3	=3
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	22	▼ 18
P. Edukacja	10	▼ 4
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	34	▼ 33
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	=5
S. Pozostała działalność usługowa	0	▲ 1
T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0
U. Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
*** konflikty o charakterze wielobranżowym	0	▲ 5
	Łącznie:	
	161	156

Konflikty społeczne w 2022 r. wg podziału na sekcje PKD (porównanie z danymi za 2021 r.)

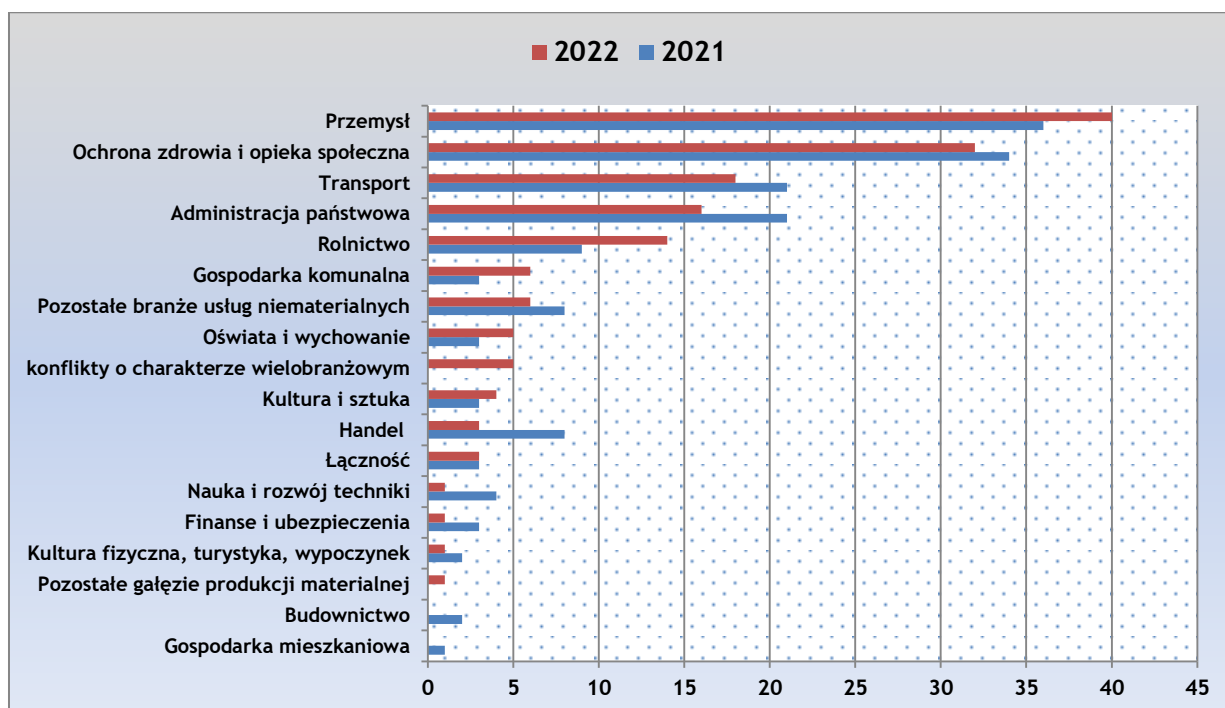

Liczba zaobserwowanych w 2022 roku konfliktów społecznych wg działów gospodarki narodowej

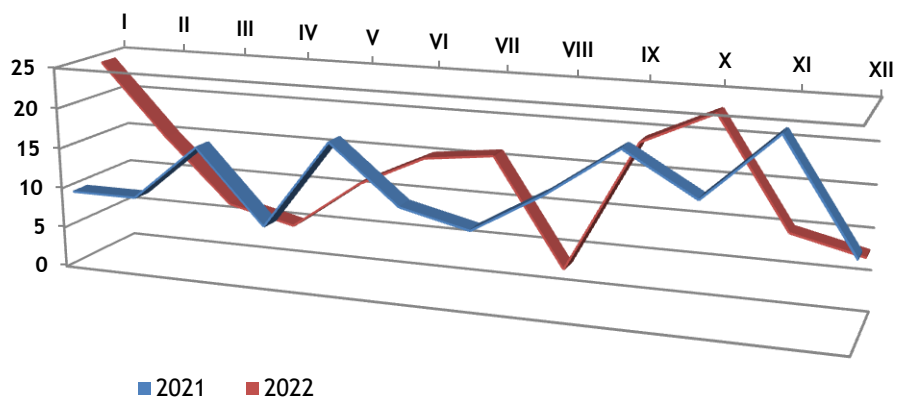
DZIAŁ GOSPODARKI	LICZBA ZAOBSERWOWANYCH KONFLIKTÓW	
	2021	2022
1. Przemysł	36	▲ 40
2. Budownictwo	2	▼ 0
3. Rolnictwo	9	▲ 14
4. Leśnictwo	0	0
5. Transport	21	▼ 18
6. Łączność	3	= 3
7. Handel	8	▼ 3
8. Pozostałe gałęzie produkcji materialnej (wydawnictwa, filmy, usługi informacyjne i inne)	0	▲ 1
9. Gospodarka komunalna	3	▲ 6

10. Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	1	▼0
11. Nauka i rozwój techniki	4	▼1
12. Oświata i wychowanie	3	▲5
13. Kultura i sztuka	3	▼4
14. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	34	▼32
15. Kultura fizyczna, turystyka, wypoczynek	2	▼1
16. Pozostałe branże usług niematerialnych (fryzjerskie, kosmetyczne, fotograficzne i inne)	8	▼6
17. Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	21	▼16
18. Finanse i ubezpieczenia	3	▼1
19. Organizacje polityczne, związki zawodowe i inne	0	0
*** konflikty o charakterze wielobranżowym	0	▲5
	Łącznie	
	161	156

Konflikty społeczne w 2022 r. wg działów gospodarki narodowej (porównanie z danymi za 2021 r.)

Porównanie dynamiki konfliktów społecznych w latach 2021-2022 w poszczególnych miesiącach

W 2022 r. statystycznie najczęściej występujący konflikt społeczny dotyczył sfery płac w podmiotach realizujących swoją działalność w sekcji **Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna** (wg PKD), ale w dziale **Przemysł** (wg klasyfikacji działów gospodarki); statystycznie najczęściej konflikt wybuchał w styczniu i zlokalizowany był w województwie mazowieckim. Ponadto w 2022 roku monitoringiem objętych było 5 konfliktów o charakterze wielobranżowym oraz 12 konfliktów o zasięgu ogólnokrajowym.